

Предложения от членовете на Комитета за наблюдение на ОПНОИР
от писмена процедура за непосъствено вземане на решение - м. ноември 2020 г. и
становището на Управляващия орган на ОПНОИР

Проект на изменение на План за оценка на ОПНОИР

№	Член на КН	Коментари и предложение	Становище на УО
1.	<p>Добринка Кръстева</p> <p>Дирекция „Централно координационно звено“, Администрация на Министерски съвет</p> <p>/член на КН/</p>	<p>Във връзка с предложението за промяна на Плана за оценка на ОПНОИР, бихме искали да отбележим, че в него не са отразени коментарите от съгласуването на документа в рамките на Постоянната работна група за оценка на ЕСИФ. Предвид добавената в пакета документи за КН обосновка за предложената промяна, поддържаеме следните коментари, изразени от страна на ЦКЗ в рамките на съгласуването в работната група:</p> <p>1. По отношение на оценките, които се предлага да отпаднат от плана за оценка, препоръчваме УО да прецени дали някои ключови елементи от тях не биха могли да бъдат включени в обхвата на оценката на въздействието на ОПНОИР, планирана за 2022 г.</p>	<p>УО на ОПНОИР не е отразил получените коментари от съгласуването на документа в рамките на Постоянната работна група за оценка на ЕСИФ тъй като в момента на получаването им бе стартирана писмената процедура в КН. В тази връзка получените в настоящата писмена процедура коментари и предложения ще бъдат отразени, както следва:</p> <p>1. Приема се</p> <p>С оглед на прекратените обществени поръчки за извършване на средносрочна оценка на програмата в която бяха заложиени оценки на въздействието по шест тематични направления, както и с оглед на важността от провеждането на такъв тип оценки, УО на ОПНОИР ще включи ключови елементи от прекратената средносрочна оценка в предвидената оценка на въздействието на ОПНОИР, планирана за 2022 г.</p>

2. С направени редакции в раздел 2.3.4. „Външни оценители“ е премахнато първоначално предвиденото провеждане на оценки на въздействието с контролни групи (Counter-Factual Impact Evaluation), като е посочено, че такава може да бъде извършена при необходимост. Напомняме, че за извършване на такъв тип оценки е необходимо предварително да бъдат планирани и осигурени нужните данни, които да позволят формиране на извадки и идентифициране на групите, които ще бъдат обект на оценката – основна група и контролна група. Особено важно е идентифицираните основна група и контролна група да бъдат с идентични/сходни изходни характеристики, което да позволи ефективно и обективно да бъде оценено въздействието на интервенциите по ОПНОИР върху основната група. Предвид сериозността на предварителната подготовка за извършване на такъв тип оценка и необходимостта от предварително планиране и събиране на данните, необходими за целите ѝ, следва да се отчете риска УО да се сблъска с обективна невъзможност да проведе качествена оценка с контролни групи, ако необходимостта от такава се установи на по-късен етап. В допълнение обръщаме внимание, че при качествена предварителна подготовка и осигуряване на необходимите данни, оценката на въздействието с контролни групи е най-подходящият метод за оценяване на конкретното въздействие на интервенциите по дадена програма върху целевите групи-получатели на финансиране, позволяващ оценяване на нетните ефекти, независимо от външните фактори. В този смисъл считаме, че добавената стойност от прилагането на този тип оценка ще бъде изключително висока за оценяване на въздействието на ОПНОИР.

2. Приема се частично

С оглед на обстоятелството че по-голяма част от процедурите по ОПНОИР са приключили и/или са стартирали своето изпълнение считаме, че формирането на извадки за задължителното използване на контролни групи се прави основно преди стартирането на изпълнението на проектите/процедурите и тяхното използване към настоящия момент не би довело до обективен резултат.

В ръководството на Международна банка за възстановяване и развитие за извършване на оценки на въздействието Impact evaluation in practice (2011), е записано, че „такъв тип оценки зависят както от ангажирания бюджет, така и от броя на хората, които са или евентуално ще бъдат засегнати от програмата“. В тази връзка ОПНОИР програмира процедури, подкрепящи реформата в образованието, като за тяхното въвеждане се възприема системен подход с конкретен бенефициент и максимален обхват на представителите на целевите групи. Това обстоятелство минимизира възможността за формиране на контролни групи със същите характеристики на участниците, включени в програмата. Съгласно същото ръководство „външната валидност е ключова за оценката, тъй като тя определя дали идентифицираните резултати в оценката могат да бъдат възпроизведени в групи извън проучваните при оценката, ако мащабът на програмата се разшири“. Това обстоятелство също е предпоставка за невъзможността за създаване на контролни групи по повечето проекти, които

3. Не става ясно защо в раздел 2.3.5. от плана за оценка е изтрита значителна част от текста относно данните, които ще се осигурят за целите на извършваните оценки по програмата – административни данни, данни за фактори с външен произход, както и други събирани и поддържани от публични институции данни, релевантни към

да бъдат оценявани адекватно паралелно с участниците включени в програмата.

В същото ръководство е описано, че оценките на въздействието се разделят на две категории: перспективна и ретроспективна. „Перспективните оценки се разработват в същия момент, в който се съставя програмата, и се интегрират в изпълнението на програмата. Началните данни се събират преди изпълнението на програмата, както за групите, подложени на въздействие, така и за сравнителните групи. Ретроспективните оценки оценяват въздействието на програмата след изпълнението и, като генерират групи на въздействие и сравнителни групи след провеждането ѝ“. С оглед на обстоятелството, че сме в края на този програмен период УО не може да извърши переспективна оценка и затова е насочил усилията си към извършването на ретроспективна оценка на въздействието в края на програмния период. Ще бъдат идентифицирани необходимите тематични области за оценка на въздействие и съгласно идентифицираните нужди ще бъде прецизирано къде би било адекватно участието на контролни групи в планираната за 2022 г. оценка на въздействието.

3. Приема се частично

Използването на данни от регистрите на МОН и други информационни източници бе необходимо тъй като почти всички проекти по ОПНОИР нямаха изградени системи, инструментариуми, платформи в които да се

<p>политиките, обект на подкрепа от ОПНОИР (напр. данни от регистрите на МОН). На практика са запазени текстовете единствено по отношение на данните за индикаторите, поддържани в ИСУН, които не биха били достатъчни за цялостна оценка на финансираните от програмата интервенции.</p> <p>4. Предвиденият 2-месечен срок за провеждане на обществената поръчка за възлагане на оценката на въздействието на ОПНОИР и за сключване на договор с избрания изпълнител е кратък и е вероятно да се окаже</p>	<p>агрегират бази данни за участието, характеристиките и динамиката на целевите групи, изпълнението на индикаторите и др. В хода на изпълнение на програмата всички системни проекти изградиха инструментариуми и системи за агрегиране на данни, които са част от дейностите, допустими за финансиране по програмата вследствие на което отпадна необходимостта от използване на други информационни източници. Посочените в Плана източници не са релевантни на нуждите на програмата, тъй като регистрите на МОН за движение на учениците на студентите и т.н. не дават информация за участието на целевите групи в програмата, както и за степента в която програмата е допринесла за промяната в техния статут. В допълнение УО на ОПНОИР изгради система за ранно предупреждение при изпълнението на индикаторите, в която се проследява реалното изпълнение. Също така съгласно изискванията на ЕСФ+ при изготвянето на годишни доклади за изпълнение се отчитат микроданните с различни характеристики на участниците включени в програмата за което УО поддържа собствена база данни, генерирана чрез ИСУН 2020.</p> <p>С оглед на гореизложеното като източник на информация в плана ще бъдат добавени „бази данни на МОН“.</p> <p>4. Приема се. Срокът за провеждане на обществената поръчка за възлагане на оценка на</p>
---	--

		<p>недостатъчен, особено предвид потенциалния риск от обжалване. В тази връзка и предвид изискването по чл. 114, пар. 2 от Регламент 1303/2013 „До 31 декември 2022 г. управляващите органи представят на Комисията за всяка оперативна програма доклад, обобщаващ констатациите от оценките, извършени през програмния период...“, препоръчваме провеждането на процедурата да стартира не по-късно от м. февруари 2022 г.</p> <p>5. В изречението „Също така оценките в Плана могат да бъдат извършвани от външен изпълнител посредством споразумение за предоставяне на консултантски услуги“, е предложено да се добави „когато са приложими изключенията, предвидени в ЗОП“ .</p> <p>6. Редакционни бележки в режим проследяване на промените.</p>	<p>въздействието на ОПНОИР ще бъде увеличен на 6 месеца.</p> <p>5. Приема се. Текстът ще бъде добавен в Плана за оценка.</p> <p>6. Приема се. Ще бъдат направени необходимите корекции</p>
--	--	---	--

- Проект на четвърто изменение на ОПНОИР 2014-2020 г.
- Проект на Методология и критерии за подбор на операция „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи ”
- Проект на изменение на Индикативната годишна работна програма (ИГРП) за 2020 г. на ОПНОИР 2014-2020 г.

№	Член на КН	Коментари и предложение	Становище на УО
1.	Добринка Кръстева Дирекция „Централно координационно звено“,	Предвид изпратено писмо от вицепремиер Дончев, смятаме, че е необходимо да се преработят документите, които имат отношение към него и са включени в настоящата писмена процедура.	Приема се. С РМС № 573/14.08.2020 г. средствата по REACT-EU за ОПОИР са определени на 176 024 700 лева;

	<p>Администрация на Министерски съвет</p> <p>/член на КН/</p>		<p>В тази връзка на вниманието на Комитета за наблюдение на ОПНОИР, в рамките на писмена процедура от 16.11.2020 до 30.11.2020 беше представен проект на изменение на ОПНОИР, който предвижда обособяване на нова, пета приоритетна ос „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ на обща стойност 176 024 700 лева.</p>
	<p>Мануела Милошева</p> <p>Дирекция „Национален фонд“, МФ</p> <p>/наблюдател/</p>	<p>Във връзка с получено писмо № 02.44-135 от 18.11.2020 г. на заместник министър – председателя г-н Томислав Дончев относно максималния размер, до който УО могат да сключват договори със средства по REACT EU, което представихте на вниманието на членовете на Комитета за наблюдения, предлагаме да направите съответната актуализация в бюджета на проекта на изменение на ОПНОИР и ИГРП за 2020 г.</p>	<p>В съответствие с предложеното изменение на ОПНОИР, на КН са представени и критерии за избор на Операция „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ на същата стойност, като се предвижда да бъде осъществена чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова стойност с конкретен бенефициент МОН. Дейностите са групирани в два компонента както следва:</p>
	<p>Писмо № 02.44-135/18.11.2020 г. на Томислав Дончев, заместник министър - председател</p> <p><i>Относно: Средства за договаряне по REACT-EI/за 2022 г.</i></p>	<p>Съгласно Заключенията на Европейския съвет от юли тази година относно многогодишната финансова рамка на ЕС 2021-2027 г., бюджетът на Инструмента за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) е одобрен в размер на 47,5 млрд. евро по цени за 2018 г.</p> <p>Средствата по REACT-EU се разпределят в два транша с бюджетите на ЕС за 2021 и 2022 г., като за първата година се разпределят 37,5 млрд. евро, а за втората 10 млрд. евро. Финансирането за 2021 г. се разпределя между държавите членки въз основа на съответните статистически данни, публикувани през есента на 2020 г. Средствата за държавите членки за 2022 г. ще бъдат определени през есента на 2021 г.</p> <p>За определяне на посочените средства Европейската комисия е използвала базата данни на Евростат към 9 октомври 2020 г. Използван е пълен набор от тримесечни данни за БВП, като за безработицата средните стойности за месеци юни, юли и август са сравнени с данните от януари 2020 г.</p>	<p><u>Компонент 1</u></p> <p>1. Обезпечаване на образователния процес в условията на кризи;</p> <p>1.1. Закупуване на технически средства за педагогически специалисти и ученици за обезпечаване на образователния процес в условията на кризи;</p> <p>1.2. Обучение на ученици, вкл. от уязвими групи за придобиване на умения за обучение от разстояние в електронна среда;</p> <p>1.3. Обучение на педагогически специалисти за усъвършенстване на уменията им за</p>

		<p>С Решение на Министерския съвет № 573 от 2020 г. и последващото му изменение (одобрено от Министерски съвет на заседанието му на 18.11.2020 г.) е одобрено индикативно финансово разпределение по оперативни програми 2014 - 2020 г. на средствата от Европейския съюз от REACT-EU. Разпределението е въз основа на прогнозния общ бюджет за страната ни по този Инструмент в размер на 656 млн. евро.</p> <p>Същевременно, финансирането от REACT-EU за България за 2021 г. е определено в размер на 413 млн. евро, при явната невъзможност на този етап да бъдат прогнозираны средствата, които страната ни би получила в рамките на бюджета на Инструмента за 2022 г. В тази връзка, програмирането и планирането на операции по REACT-EU в рамките на текущите оперативни програми следва да се ограничи до посочения бюджет за 2021 г., като след определянето на средствата за 2022 г. се пристъпи към нов цикъл на програмиране и изменения на съответните програми. От своя страна, към настоящия момент управляващите органи ще могат да планират и договарят операции в ограничен размер, в сравнение с първоначално планираното.</p> <p>При така зададената рамка и въз основа на съотношението на средствата за отделните оперативни програми спрямо общия индикативен бюджет на REACT-EU за страната ни, управляващите органи могат да сключват договори и/или да планират наддоговаряне до следния максимален размер (без национално съфинансиране):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ - 246 446 315 лева; • Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ - 295 477 800 лева; • Оперативна програма „Региони в растеж“ - 130 452 883 лева; 	<p>преподаване/провеждане на занимания от разстояние в електронна среда;</p> <p>1.4. Обучение на родители за придобиване на умения за работа в електронна среда (в т.ч. образователни платформи, търсене на електронно съдържание и др.);</p> <p>2. Подкрепа за допълнително синхронно обучение от разстояние в електронна среда;</p> <p><u>Компонент 2</u></p> <p>3. Изграждане на STEM среда;</p> <p>3.1. Подкрепа за оборудване и обзавеждане на STEM среда;</p> <p>3.2. Подкрепа за СМР за създаване на STEM среда;</p> <p>3.3. Наемане на персонал за организиране на работата на изградената по проекта STEM среда;</p> <p>4. Провеждане на обучение на ученици в изградената по проекта STEM среда от представители на бизнеса, науката и технологиите;</p> <p>5. Обучение на педагогически специалисти за преподаване в STEM среда.</p> <p>С писмо изх. № 02.44-135/23.11.2020 г. на г-н Томислав Дончев - заместник министър-председател, Управляващите органи са информирани относно финансово разпределение на средства по REACT-EU за</p>
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ - 110 744 180 лева; • Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане - 24 636 612 лева.	2021 г., като определените средства за ОПНОИР са в размер на 109 562 555 лв. В тази връзка ще бъдат актуализирани представените в КН проект на 4-то изменение на ОПНОИР, проект на методология и критерии за избор на операция „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ и проект на изменение на ИГРП за 2020 г., като за 2021 г. отпадне Компонент 2 от направеното предложение, а именно изграждане на училищна STEM среда, обучение на ученици от представители на бизнеса, науката и технологиите и обучение на родители за преподаване в STEM среда. Дейностите по Компонент 2 ще бъдат включени в ново изменение на ОПНОИР и нова операция през втората половина на 2021 г., когато се очаква да бъде ясно разпределението на средствата по REACT-EU за 2022 г. Направените изменения ще бъдат представени на КН за финално одобрение в рамките на 2-рия етап на същата писмена процедура.
Писмо № 02.44-135/23.11.2020 г. на Томислав Дончев, заместник министър - председател <i>Относно: Финансово разпределение на средствата по REACT-EU за 2021 г.</i>	<p>В продължение на писмото относно средствата за договаряне по REACT-EU за 2021 г., уточнявам, че финансирането от този Инструмент за България е посочено в писмо на Европейската комисия от 10.11.2020 г. относно алокациите за страната ни за Кохезионна политика 2021-2027 г. В писмото се прави уточнението, че цифрите подлежат на корекции, съобразно резултата от преговорите между Съвета и Европейския парламент по Многогодишната финансова рамка 2021-2027 г. и пакета „Следващо поколение ЕС“. Политическото съгласие между съ-законодателите беше постигнато на 10.11.2020 г., като планирания общ бюджет за REACT-EU остава непроменен. В допълнение - на 18.11.2020 г. е постигнато и политическо съгласие по Регламента за REACT-EU, където финансирането за Инструмента е потвърдено още веднъж.</p> <p>В тази връзка финансирането от REACT-EU за България за 2021 г. е окончателно определено в размер на 411,187 млн. евро или 804 212 915 лева, като от тази сума са извадени средствата за техническа помощ по инициатива на Европейската комисия. При така зададената рамка, през 2021 г. управляващите органи ще могат да сключват договори и/или да планират наддоговаряне до следния максимален размер (без национално съфинансиране):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ - 211 379 100 лева; • Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ - 315 000 000 лева;		

- Оперативна програма „Региони в растеж“ - 129 271 260 лева;
- Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ - 109 562 555 лева;
- Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане - 39 000 000 лева.

Горепосоченото ще бъде отразено в изменение и допълнение на Решение № 573 на Министерския съвет от 2020 г. за одобряване на индикативно финансово разпределение по оперативни програми 2014 - 2020 г. на средствата от Европейския съюз в подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19 и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU). Напомням, че понастоящем програмирането и планирането на операции по REACT-EU в рамките на текущите оперативни програми следва да се ограничи до посочения бюджет за 2021 г. Съгласно поетите ангажменти пред Европейската комисия, съответни проекти/на изменения на оперативните програми следва да й бъдат представени в срок до **07.12.2020 г.**